Eduskunta
Eduskuntakatu 4
00102 EDUSKUNTA
stv@eduskunta.fi

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan kuulemistilaisuus 11.10.2022

Asiantuntijalausunto HE 196/2022 vp hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi terveydensuojelulain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi

Sosiaali ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi ja antaa lausunto terveydensuojelulain muuttamista ja siihen liittyviä lakeja koskevasta hallituksen esityksestä. Valvira esittää lausunnossaan yleisen näkemyksensä sekä Valviralle esitettäviin uusiin tehtäviin liittyviä huomioita.

Esityksellä pannaan täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2020/2184 ihmisten käyttöön tarkoitetun veden laadusta (juomavesidirektiivi). Direktiivin keskeisenä tavoitteena on talousveden (juomaveden) terveydellisen laadun turvaaminen riskienhallinnan ja laatuvaatimusten keinoin. Riskinarvioinnissa on otettava huomioon koko vedentuotanto- ja -jakelujärjestelmä raakavedestä kuluttajan hanaan asti. Riskinhallinnan lisäksi direktiivissä säädetään uusista seurattavista talousveden laadun kemiallisista muuttujista, hygieenisistä vaatimuksista talousveden kanssa kosketuksissa oleville materiaaleille, vedenkäyttäjille annettavasta tiedosta veden laadusta sekä muista vesihuoltolaitoksen toimintaa kuvaavista tunnusluvuista sekä veden saatavuuden varmistamisesta etenkin heikompiosaisille ja haavoittuville väestöryhmille.

Valviran yleinen näkemys

Valvira on ollut tiiviisti mukana laatimassa hallituksen esitystä ja näkee hallituksen esityksen tärkeäksi ja perustelluksi juomavesidirektiivin toimeenpanon kannalta. Lakimuutoksilla edistetään talousveden laadun turvallisuutta, parannetaan viranomaisyhteistyötä ja luodaan

edellytykset toimiville tietojärjestelmille ja järjestelmissä olevan tiedon hyödyntämiselle tietoturvallisuus huomioon ottaen. Toimivien tietojärjestelmien avulla vedenkäyttäjillä on jatkossa mahdollisuus saada ajantasaista tietoa talousveden laadusta. Rakennusten vesijärjestelmien riskinarviointi edistää terveysturvallisuutta ensisijaisissa rakennuksissa (julkiset rakennukset, joissa on legioonalaistaudille herkkiä ihmisiä). Riskiarviointia ja laadittavia ohjeita voidaan hyödyntää myös muissa rakennuksissa.

Valviralle esitetyt uudet tehtävät ja niiden resurssointi

Valvira pitää hyvin tärkeänä valtion talousarvioesityksessä Valviralle esitettyä 1,5 htv:n määrärahaa. Hallituksen esityksen mukaan Valviran tehtävänä olisi varmistaa, että Ruokaviraston ylläpitämä ympäristöterveydenhuollon tietojärjestelmä (Vati) toimii asianmukaisesti Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen laatimien uusien tietokokonaisuuksien ylläpitämiseksi ja tietojärjestelmien rajapintojen varmistamiseksi, jotta EU:n toimielimillä on pääsy näihin tietokokonaisuuksiin. Lisäksi Valviran tulisi varmistaa, että Vati-tietojärjestelmän rajapinnat ovat yhteensopivia Suomen ympäristökeskuksen tietojärjestelmiin tallennettujen tietojen perusteella laadittavien ympäristötietojen tietokokonaisuuksien kanssa ja että tutkimustulosten määrityskoodit, joita käytetään eri tietojärjestelmiin tallennettavien tietojen yhtenäistämiseen, olisivat yhteneväiset. Valviran pitäisi suunnitella, millaisia spesifisiä teknisiä tietokokonaisuuksiin liittyviä muutoksia Vati-tietojärjestelmään tarvitaan. Sekä Vati-tietojärjestelmään tehtävät tekniset muutokset että lainsäädäntömuutokset tuovat Valviralle uusia tehtäviä ja lisäävät pysyvästi kuntien terveydensuojeluviranomaisten ohjaustarvetta.

Ratkaistu: 10.10.2022
Ratkaisija: Henriksson Markus
Virka-asema: Ylijohtaja
Esittelijät:
Kilponen Jaana, Ylitarkastaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asiankäsittelyjärjestelmässä.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.